تحصیلات تکمیلی بین الملل
جامعة الزهراء (س)

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد

رشته شیعه شناسی

سیرهٔ امام زمان (عج) بعد از ظهور از دیدگاه ائمه (ع)

استاد راهنما:

حجت الاسلام والمسلمین یوسفی

نگارنده:

زبیده بانو صالحی

پاییز ۱۳۸۷

چکیده تحقیق

تحقیق بنده شامل ۵ بخش می باشد.

بخش اول در مورد کلیات که شامل هدف و ضرورت و پیشینه تحقیق و مروری کوتاه بر زندگی امام زمان ﷺ می باشد.

بخش دوم در مورد سیرهٔ رفتاری که شامل دو بخش می باشد. فصل اول در مورد سیرهٔ شخصی و فصل دوم در مورد سیرهٔ رفتاری نسبت به دشمنان اهلبیت ﷺ علماء و منحرفین و ناصبیان و اهل کتاب می باشد.

بخش سوم در مورد شباهت سیرهٔ امام زمان به اهلبیت ﷺ که شامل پنج فصل است. فصل اول در مورد شباهت سیرهٔ امام ﷺ با پیامبر ﷺ و دوم حضرت علی ﷺ و سوم در مورد شباهت به فاطمه الزهرا ﷺ و چهارم به امام حسن ﷺ و پنجم شباهت سیرهٔ به امام حسین ﷺ می باشد.

بخش چهارم در مورد سیرهٔ سیاسی امام زمان ﷺ که شامل سه فصل می باشد. فصل اول در مورد سیرهٔ فرهنگی که شامل احیاء دین و مبارزه با بدعت و اجرای احکام و حدود آن ، اصلاح اماکن مقدس و مساجد و ...

فصل دوم در مورد سیرهٔ اقتصادی که شامل بهره برداری کامل از منابع تولید زیاد محصولات کشاورزی، عمران و آباد کردن زمین.

فصل سوم، سیرهٔ اجتماعی که شامل اجرای عدالت، معنای عدالت، احادیث عدالت مهدی ﷺ و علت اهمیّت اجرای عدل، دستاوردهای عدالت اجتماعی، اجرای امنیت و گسترش یکتاپرستی می باشد.

بخش پنجم: در مورد سیرهٔ مدیریّتی امام زمان ﷺ

فهرست مطالب

تقدیر و تشکّر ..... ث
چکیده تحقیق ..... ج
مقدمه ۱
بخش اول ۳
کلیات مبحث ۳
فصل اول ۳
مباحث مقدماتی ۴
تبیین موضوع ۵
اهمیت و ضرورت تحقیق ۵
پیشینه تحقیق ۶
هدف تحقیق ۶
پرسش های اصلی ۷
پرسشهای فرعی ۷
کاستی ها و مشکلات تحقیق ۷
واژه شناسی ۸
فصل دوم ۹
سیری کوتاه در زندگی امام زمان(ع) ۹
از ولادت تا شش سالگی ۱۰
دوران غیبت صغری ۱۰
غیبت کبری ۱۱
فرق غیبت صغری و کبری ۱۲
بخش دوم ۱۳
سیره رفتاری امام زمان(ع) ۱۳
فصل اول ۱۴
سیره شخصی امام زمان(ع) ۱۴

فصل دوم ۲۱
سیره اجتماعی امام زمان ۲۱
الف: سیره امام زمان با دشمنان اهل بیت: ۲۲
ب: سیره امام با ناصبیان ۲۴
ج: سیره رفتاری امام زمان با علماء منحرف ۲۵
د: سیره رفتاری امام زمان با اهل کتاب و ادیان مختلف ۲۷
بخش سوم ۳۱
شباهتهای سیره امام زمان با اهل بیت ۳۱
الف) تألیف قلوب ۳۵
ب) نجات مردم از گمراهی و دعوت به سوی پرستش واحد: ۳۸
ج) تحمّل اذیت از دست دشمنان ۳۹
هـ) پاک‌سازی اهل کتاب ۴۰
فصل دوم ۴۲
شباهتهای سیره امام زمان با حضرت علی ۴۲
الف) عدالت ۴۳
ب) جود و بخشش ۴۴
ج) احیای دین و حدود آن ۴۶
د) حق محوری ۴۸
هـ) امنیت همگانی در حکومت ۵۰
فصل سوم ۵۲
شباهتهای سیره امام زمان با حضرت زهرا ۵۲
الف) عدم بیعت آن دو بزرگوار با ستمگران ۵۳
ب) صراحت در گفتار و تقیه نکردن ۵۴
ج) فریاد رس درماندگان ۵۶
د- ساده زیستی ۵۷
فصل چهارم ۵۹
شباهتهای سیره امام زمان با امام حسن ۵۹

الف- حلم و بردباری ۶۰
ب- فریاد رس محرومان ۶۲
ج- مظلومیت و صبر بی نظیر ۶۳
د- سخاوت ۶۵
فصل پنجم ۶۸
شباهتهای سیره امام زمان(ع) با امام حسین(ع) ۶۸
الف- احیای سنت و سیرهٔ پیامبر(ص) ۶۹
ب- اجرای امربه معروف و نهی از منکر ۷۰
ج) عدم بیعت با ستمگران ۷۳
د) احیای دین و ایجاد امنیت ۷۴
بخش چهارم ۷۶
سیره حکومتی امام زمان(ع) ۷۶
فصل اول ۷۹
سیره فرهنگی ۷۹
الف: احیاء کردن کتاب و سنّت و مبارزه با بدعت ۸۰
ب: اجرای احکام و حدود آن ۸۱
ج: مبارزه با فساد و رذائل اخلاقی ۸۲
د: اصلاح مساجد و اماکن مقدّس ۸۴
هـ: گسترش یکتاپرستی ۸۶
فصل دوم ۹۰
سیره اقتصادی ۹۰
الف) بهره برداری کامل از معادن و منابع ۹۱
ب)تولید زیاد محصولات کشاورزی ۹۲
ج) عمران و آباد کردن زمین ۹۳
د) توزیع عادلانه بیت المال ۹۵
فصل سوم ۹۷
سیره اجتماعی ۹۷

الف: اجرای عدالت: ۹۸
۱- مفهوم عدل ۹۹
۲- علت اهمیّت اجرای عدل در چیست؟ ۱۰۰
الف) احیاء حق در گرو حاکمیت زمامدار عادل ۱۰۰
ب) عدل زمینه حیات اجتماعی ۱۰۱
ج) اهمیّت عدل در برنامه‌های امام مهدیؑ ۱۰۲
د) عدالت عامل پیروزی حضرت مهدیؑ ۱۰۲
هـ) عدالت رمز بقای هستی و عمران و آبادانی شهرهاست ۱۰۳
۳- عدل مهدیؑ از دیدگاه روایات ۱۰۴
۴- دستاوردهای عدالت اجتماعی امام مهدیؑ ۱۰۸
الف: عدالت در فرهنگ ۱۰۹
ب: عدالت در اقتصاد ۱۰۹
ج: عدالت در قضاوت ۱۱۱
ب: ایجاد امنیت ۱۱۳
۱- امنیت از دیدگاه احادیث ۱۱۴
۲- علل ناامنیتی در جامعه ۱۱۷
الف- فقر و محرومیت: ۱۱۷
ب - ضعف ایمان: ۱۱۷
ج- ضعف دولت ۱۱۸
۳- روش ایجاد امنیت امام مهدیؑ در اجتماع ۱۱۹
الف) اعزام نیرو به تمام جهان ۱۱۹
ب) شکست و نابودی دشمنان ۱۲۰
ج) رفع اختلافات و خصومت‌ها ۱۲۰
بخش پنجم ۱۲۲
سیره مدیریتی امام زمانؑ ۱۲۲
فصل اول ۱۲۳
مدیریت امام مهدیؑ ۱۲۳

۲- اهمیّت مدیریّت از دیدگاه امام علی ﷺ ۱۲۵
۳- مهمترین وظایف مدیر ۱۲۶
۱- برنامه ریزی ۱۲۶
۲- سازماندهی ۱۲۸
الف- امامت و مدیریّت کل مختص به امام زمان ﷺ ۱۲۹
ب- نهاد وزارت ۱۳۰
ج- نهاد امارت و ولایت ۱۳۲
هـ - نهاد قضاوت ۱۳۳
۱- قضاوت امام مهدی ﷺ ۱۳۴
۲- قضاوت و داوری حضرت عیسی ﷺ ۱۳۵
۴- مشاوره و نظر خواهی ۱۳۶
شرایط مشاور از دیدگاه امام علی ﷺ ۱۳۷
۴- نظارت و کنترل ۱۳۸
دوم ۱۴۰
حاب امام زمان ﷺ ۱۴۱
۱- تعداد اصحاب امام زمان ﷺ ۱۴۱
۲- اوصاف و ویژگی های اصحاب امام زمان ﷺ ۱۴۳
الف) بی مانند بودن اصحاب از حیث امتیازات ۱۴۴
ب) ایمان استوار و کامل ۱۴۵
ج) تواضع و فروتنی ۱۴۶
د) صبر و بردباری ۱۴۷
سوم ۱۴۸
ردهای سیره مدیریتی امام زمان ﷺ ۱۴۸
) رشد عقلی و تکامل علم ۱۴۸
) صمیمیت و اتحاد و همدلی ۱۴۸
) حاکمیت اسلام و نابودی کفر ۱۴۸
رشد عقلی ۱۴۸

ه) اصطلاحات عمومی مردم ۱۴۸
و) مساوات و برابری در مال ۱۴۸
الف) رشد عقلی و تکامل علم ۱۴۹
ب) صمیمیت، اتحاد و همدلی ۱۴۹
ج) حاکمیت اسلام و نابودی کفر ۱۵۰
د) رشدعقلی ۱۵۱
هـ) اصلاحات عمومی مردم ۱۵۱
و) مساوات و برابری در مال ۱۵۲
ی) رفاه اقتصادی ۱۵۲
نتیجه گیری ۱۵۴
منابع و مأخذ ۱۵۷